

אברהם, בני היקר

תמר ששון

בני, שנה עברה חלפה מאז הלכת ממני, אך אני עדיין לא מאמינה כי הלכת לבלי-שוב. כל נקישה קלה וכל צעד אני חושבת: הנה הוא בא, הוא חזר אלי!!

קשה מאד לחיות בלעדיך, אתה היית האור היחידי לי, ועתה נותרתי ללא מאור וללא משען, דוממת ועצובה, מחכה ומצפה לבואך. המכאובים הם חדשים, יום-יום, שעה-שעה.

את כל אשר חשבתי לעשות למענך לאחר שחרורך, הכל הלך ואבד. חשבתי הרבה על עתידיך, שיהיה עתיד טוב, ויחדיו נגור ונחיה סוף-סוף. אך הדבר לא התקיים. תמיד הייתי יושבת וחושבת: מתי יבוא סוף-סוף אברהם בני אלי, ויהיה אתי? אך מדוע ככה קרה לי. מדוע דבר לא התקיים, והעתיד נהפך לרע ומר.

לעולם לא אאמין, כי אתה לא תשוב, ואמשיך לחכות לבואך. בני היקר, לעולם לא המרת את פי, לעולם לא התחצפת אלי. תמיד הרכנת את רכשך בכבוד כלפי. בניתי בית גדול מאד מאד, למענך ולמען משפחתך, אך נשארתי בו בודדה ואומללה, אברהם, בני היקר, כל אשר חפץ לבך עשית, לעולם לא אכזבתי אותך, ועזרתי לך להגשים את רצונך.

לא פעם ביושבי בבית עובר חייל, ובלי רגע של מחשבה אני יוצאת לקראתו: 'הנה הוא חזר', אך רגע זה חולף. וחוזרת אני אל המציאות המרה: 'לא, זה לא בני'. אהבת את הצבא, ורצית ללכת לצנחנים, בלית-ברירה הסכמתי, בכדי לא לאכזב אותך. עברת את הכל בשלום. היית מרוצה, והיית גאה ללכת בכומתה האדומה. אך מדוע קרה הדבר המחריד והמכאיב? תמיד הייתי בטוחה בשלומך. כי אתה, בני, היית מנחם אותי ואמרת לי שאין שום סכנה, ואתה נמצא במקום בטוח. אני מאמינה בכל מאודי כי תחזור אלי ביום מן הימים, ויחד איתך כל החיילים אשר אבדו למען מדינתנו. אתה, בני, הלכת לעשות את המוטל עליך, לפתוח את ברזי ההשקיה בכדי להשקות את שטחי הקיבוץ, לא עשית עוול ולא רע.

אברהם, לעולם אזכור את חיוכך הזוהר ואת פניך היקרים, אהבת להתלוצץ אתי, ואהבתי את צחוקך.

אברהם, בני היקר, אמשיך לחכות לשובך עד סוף חיי המרים שנותרו. דאגתי למקום קבורתי שיהיה קרוב אליך. תמיד אני הולכת למקום משכנך, ומטפחת את קברך הרענן.

חולון.

אחי הטוב והאהוב

בתיה משה

כאשר באו להודיע לנו על אברהם, אני פתחתי את הדלת וראיתי שני אנשים שביקשו לראות אל אמי. קראתי לה, ופתאום שמעתי בכי וצעקות. זאת היתה אמי, שרצתה לראות את בנה. אמרו לה כי אברהם פצוע, אולם לאחר מכן אמרו לה את האמת המרה.

אברהם, אחי הטוב, אתה תמיד הסברת לי והשגחת עלי שאף אחד לא יציק לי. אין כעת מי שישגיח עלי.

תמיד אני רואה את אמא בוכה ומבקשת מה' שיקח אותה אליך, ולי זה מאד כואב.

אברהם, אני מאד עצובה על מה שקרה לך. אני תמיד נזכרת בך, ומאד כואב לי לא לראותך יותר.

כתה ג', חולון.

עדיין בראשית דרכו דברים על קברו הרענן

טובי בנינו נותנים את כל חייהם למען ארץ ישראל, למען שלמות ירושלים, להבטחת גבולותינו, להבטחת חיי המשפחות שלהם, כדי שילדי ישראל, כדי שמשפחות בישראל יוכלו לחיות כבני אדם, יוכלו לחיות כיהודים גאים בארצם.

אברהם אקראי הגיע לקיבוצנו, אשדות יעקב איחוד – שהוא ישוב ספר בעמק-הירדן, כנער בן 13 ותוך זמן קצר קנה את לב חבריו בחברת הנוער, את לב מוריו ואת לב חברי הקיבוץ. בטוב לבו, בנכונותו לעזור לכל אחד, ביחסו הרציני לעבודה וברצונו לדעת. הוא גדל בתוכנו בגופו ובנפשו, מוכן לעזור ולעשות את הדרוש, מן החברים הבולטים בחברתו היה.

קשה לי, כמורה וכמחנך של אברהם, שהגיע רק לשנתו ה-21, לעמוד ליד קברו ולהספידו, כשהוא היה עדיין בראשית חייו. ברצון הלך לשרותו בצה"ל, ושרת בנאמנות בכל הגבולות: בתעלת סואץ, בבקעת הירדן ובגולן. בכל חופשה הגיע לאשדות, לבית בו גדל והתחנך, כדי להתחמם בו עם חבריו. חיכה לסיים שירותו, כדי להתקבל בקיבוץ.

וכאן על אדמתנו, בלכתו לפתוח ברז מים להשקות את שטחי המספוא – המזון לבע"ח – חיכה לו מוקש האוייב המאיים על חיינו ועל חיי ילדינו, חיי-עבודה ועמל בקיבוץ שעל הגבול.

זה לא יעזור לאוייבנו – על חיינו לא נותר ועל א"י לא נותר. נשתדל להישמר יותר, אך את חיינו ועבודתנו – נמשיך.

בין אלה שנתנו את חייהם למען חיינו, למען מדינת ישראל, ייזכר לטוב ולכבוד – אברהם אקראי ז"ל.

נוחה בשלום, אברהם יקירנו,
שלום לעפרך, ונקווה לשלום על כל ישראל.

לעולם-ועד אזכור את בן-דודתי יוסף ששון

אני הייתי מאד גאה לראות את אברהם במדי-צנחן ובכומתה האדומה. אהבתי לספר עליו לחברי, ולשוחח איתם אודותיו. הוא היה כגיבור בעיני.

כאשר היה בא לבקר אותי, לא היה גבול לשמחתי. קשה לי לשלוח את גופו החסון ופניו היפות, אהבתי להאזין לסיפוריו היפים אודות הצבא.

לעולם ועד אזכור את אברהם.

אבן יהודה

בחייהם ובמותם לא נפרדו שפרה ויוסף חלק

עברה שנה מאז אותו היום המר והאכזר, שבו קיפחת את חייך בעבודה בשדה מידי אויב
אכזר, שזרע את שדותינו במוקשים במקום פרחים.

אתה היית ילד כשבאת אלינו ונכנסת 'למשפחה' כמו ילד שלנו. התחברת עם בנו ז"ל. הייתם
באמת דומים ביופי ובחיוך, היית ביישן ושקט.
נקלטת יפה בתוכנו. תמיד סיפרת לי הכל, כמו לאמא, ממש. לא פעם היו שואלים אותך לשם-
משפחתך, והיית עונה להם: אברהם חלק. רצית למצוא את כל המשפחה שתהיה שלך.
לפני שהתגייסת תמיד אמרת לי: 'תראי, עוד נבוא אלייך שני בנים-חיילים, אני והאח שלי,
יהודה, וזה יהיה נחמד'. לצערי המר לא זכיתי לזה, שניכם קיפחתם את חייכם בנסיבות דומות,
בעבודה, במיקוש אכזרי שקטף אתכם בטרם-עת. שני חברים, האחים הנאמנים והאהובים,
בחייהם ובמותם לא נפרדו.

כשבנו יהודה נפטר, אתה לא היית בהלוויה שלו, כי גם לכם קרה אסון והידידה הצעירה שלך
נפטרה, ולא יכולת להגיע אלינו. אתה ישבת 'שבעה' בבית שלך על האח שלך, וכשבאת
לאשדות בכית כמו תינוק, ואמרת לי: 'תראי, אין שיוויון, ולי – שלא היה אף פעם טוב – אני
נשאר בחיים'. לא ידעת מה מחכה לך, ושגם גורלך לההרג כמו יהודה ז"ל.

אתה השארת הורים מיותמים ושבורים, ואין במה לנחם אותם. תהיה נחמתם בבניין הארץ
ובבוא השלום, ויפסק כל הטרור בארצנו.

יהי זכרך ברוך.

נורית צלח

בן דודתי היקר והאהוב

שנה עברה חלפה מאז נפלת, אך עודני מחכה לבואך. דמותך, צחוקך, הליכתך, וכל הקשור לך
ובך עודם זכורים לי היטב. כמה הייתי שמחה לראותך, לראות את דמותך הנעלה ולשמוע את
צחוקך המרנין. אך כל זה היה נחלת העבר, וההווה עצוב, דומם ומצפה..

העולם נראה ריק ובלי תוכן. עיני התוהות אחרי מדי צנחן, והדמיון – הדמיון מתעתע – מעלה
את דמותך. התעלפות-לב רגעית, ולאחר זה פכחון לתוך השממה, לתוך חללו של קבר, והפעם
– קברך.

אתה, האדם המושלם, המבין, והאהוב לעזור – עפר יכסה אותך? ובהגיעי לשם – קפואה
ואילמת – לא, איני זועקת. דמעות זולגות על פני, שמש צהריים לוחטת מעל ראשי, ואני
מתרפקת על קברך ובוכה.

מביטה על הללו שנקברו פה, שצמחו כמו פרחים, ולפתע נקטפו. על האמהות השבורות
המתלבטות בפינתן וכובשות זעקת אסון. החריפות של המכה, חותכת שוב ושוב מחדש, בכל
יום תמיד חדש הוא הכאב.

בוא-נא אברהם יקיר, הליל יאפיל על מצוקות החיים ומוקדי מכאובם. בתוך בור שאנן, ללא קול,
ללא צליל, שם תנח שלוו לעולם! ומסביב העולם יסתחרר, יתמוטט בסופות מלחמה ואובדן.
רק אתה, אברהם, האחד, בשנת מוות קופאת, לא תדע יסורים וחורבן.

בקרב דומם תשכב ללא ניד, בתוך ליל נצחים האפל, ורק גשם אביב רגביך ירעיד. ברננה עליהם
יצלצל, ודמעותינו הלחות את קברך יכסו.

חולון